

Handläggare

Charlotta Carlsson Norström
Telefon:08-50821947

Till

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2025-03-20

Verksamhetsberättelse 2024

Långbro/Solbergaskogens förskolor

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	3
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	4
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	4
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	4
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	10
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	11
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	11
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	14
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	15
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	15
Uppföljning av ekonomi	18
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget	18
Investeringar	19
Medel för lokaländamål	19
Övrigt	19
Systematiskt kvalitetsarbete	19
Övrigt	19
Redovisning av synpunkter och klagomål	19

Sammanfattande analys

Sammanfattande analys

Enhetens arbete med mål, förväntade resultat och utvecklingsområden når förväntat resultat utifrån enhetens VP 2024. Resultat och analys av arbetet beskrivs under enhets målen och aktiviteterna. Underlaget inför VB är verktyget planering och bedömning i Skolplattformen, verksamhetsbesök, handledning av biträdande rektor och rektor samt barngrupperna undervisningsplaner.

Enheten påvisar ett underskott inom den ekonomiska ramen. På grund av ett lägre barnantal under juli de blivande skolbarn slutade, att semesterersättning betalades ut till medarbetare i samband med sommaren och eftersläpande vikariekostnader för våren. Under höstterminen har enheten haft ett lägre barnantal än beräknat på 1 av förskolorna, samt oförutbestämda utgifter så som dubbla städ kostnader och fel fördelade kostnader, vilket har påverkat utfallet negativt.

Kvalitet- och utvecklingsarbete

Enhetens pedagogiska utvecklingsarbete når förväntat resultat, fokusområden har varit tillgänglig förskola, lärmiljö och språk-flerspråkighet med fördjupning kring högläsning och samtal om text.

Enheten systematiska arbetsmiljöarbete har under 2024 haft fokus på friskfaktorer. Så som hälsosamtal, prioriteringssamtal och tydlig plan för återgång i arbete.

Under 2024 finns det en lokal samverkan som idag fungerar väl och det finns ett fint samarbete mellan arbetsgivaren och lokala ombud som tillsammans ser över enhetens arbetsmiljö och vidtar åtgärder till förbättring. Medarbetarenkäten påvisar att enheten har höjt sitt resultat, tillsammans har det tagits fram tydliga handlingsplaner för varje förskola som kommer följas upp systematiskt.

Enhetens arbete med fokus på barnhälsa har genererat i att arbetslagen idag uppmärksammar barn som väcker funderingar i ett tidigt skede, vilket medför att man får möjlighet till handledning och insatser sker i ett tidigare skede samt det blir en tydligare systematik kopplat till en utförlig kartläggning, handlingsplaner och ansökningar om tilläggsbelopp utifrån varje enskild individ.

Förskoleundersökningen ger oss en inblick i hur samarbetet mellan hem och förskola upplevs av våra brukare. Förskoleundersökningen påvisar ett högre resultat än tidigare men ett lägre antal vårdnadshavare som deltagit. Det blir även tydligt att enhetens lägre barnantal under höstterminen påverkar hur många vårdnadshavare som får möjlighet att delta i undersökningen, då inskrivna barn i december endast får delta.

Arbetet med aktiva åtgärder är idag ett systematiskt arbete och det påvisar att verksamheternas planer blir ett arbetsverktyg i vardagen. Fokus har under våren varit på utomhusmiljöerna och pedagogernas förhållningssätt. Planen vävs idag samman med enhetens övriga kvalitetsarbete så som med lärmiljöerna, tillgänglig förskola och språk.

Kompetensutveckling

Enheten har fortsatt arbetet med tillgänglig förskola genom nätverk och kompetensförsörjning under höstterminen, vi har valt att barnskötare och förskollärare möts kring dessa frågor tillsammans för ett kollegialt lärande och utbyte av erfarenheter. Det har genomsyrat enhetens barnhälsoarbete så väl som verksamhetens pedagogiska lärmiljö- och språkarbete.

Samtliga förskollärare i enheten har nu deltagit i den kompetenshöjande utbildningen kopplat till pedagogiskt ledarskap utifrån läroplansuppdraget. För att sprida samma kompetens till fler pedagoger i enheten har de även mött delar av litteraturen och frågeställningar i enhetens lokala nätverk kring *tillgänglig förskola*.

Enheten har sett över kockarnas kompetensförsörjning och genomfört en workshop tillsammans med en extern aktör om vegetarisk kost. Kockarna har under köksforum och medarbetarsamtal uttryckt att det varit en utmaning att nå stadsdelens mål, därav valet av ämne. Kockarna genomför även skuggningar av varandra för att möjliggöra ett kollegialt lärande.

Medarbetarnas delaktighet

Enhetens T2 kommer vävas samman verksamhetens utvecklingsarbete framåt, genom APT, verksamhetsutveckling, förskolläraryorum, lokal samverkan samt genom enhetens nätverk under höstterminen.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

— Inga data

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

◆ Uppfylls delvis

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barnskötare med barnskötareutbildning av totalt antal anställda (årsarbetare)	3	0	3		0	Fastställs 2024	2024
Analys							
Enheten har 3 tillsvidareanställda som saknar barnskötareutbildningen, de påbörjade sin utbildning i september 2024 och är klara juni 2025							
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal	30,8 %	1,6 %	29,2 %	28,4 %	37,3 %	Ökning	VB 2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
♀ anställda (årsarbetare)							
Analys	Enheten har en grund bemanning med 1 förskollärare per barngrupp. Avvikelsen beror på att en del av förskollärarna arbetar deltid. Utifrån enhetens ekonomiska förutsättningar finns inte möjlighet att öka andelen förskollärare.						
♦ Antal barn per anställd i förskolan (årsarbetare)	5,3 st			5,2 st	4,9	4,9	VB 2024
Analys	Enheten har haft ett högre barnantal under vårterminen än höstterminen, vilket medfört att vi under vårterminen ökat pedagog antalet med hjälp av vikariat och bemanningsföretag då vi har haft förkunskap om att barnantalet sjunker under hösten och behovet att justera bemanningen finns. Under höstterminen arbetade vi med samtliga barngrupper öppna, trots ett lägre barnantal och arbetade aktivt med att 4 av 5 förskolor befann sig på endast grund bemanning istället för att tillsätta verksamhetsstöd för barnen i behov. Vi ser att det gynnat samtliga barn att få möjligheten att finnas i mindre sammanhang och speciellt de barnen i behov av stöd.						
♦ Antal barn per grupp	16,3 barn/avd.			16,7 barn/avd.	15	15	VB 2024
Analys	Enheten lämnade en stor grupp barn till skolan inför höstterminen 2024 och barn i kön inför höstterminens start är lägre än antalet vi lämnar till skolan. Vilket har gjort att barngrupperna fått ett lägre barnantal under höstterminen. Det har gett oss möjlighet att arbeta vidare med grund bemanningen och möta upp barnen i behov av stöd och erbjuda mindre sammanhang.						
♦ Antal barn per legitimerad förskollärare	17,8 st			18,4 st	15 st	Minsknin g	VB 2024
Analys	Enheten har inte uppnått prognosens utfall i barnantal per förskollärare, då vi ökat barnantalet och enheten inte har ekonomiska förutsättningar att rekrytera förskollärare. Under 2024 har enheten 1 förskollärare per barngrupp, vilket genererar 17,8 barn per förskollärare.						

Nämndmål: Alla barn i förskolan stimuleras och lär utifrån sina förmågor i en inkluderande utbildning med likvärdig och tillgänglig lärmiljö

● Uppfylls helt

Beskrivning

Målet nås genom att utbildningen bedrivs i likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer som uppmuntrar till kommunikation, lek och utforskande. Social, pedagogisk och fysisk miljö skapar tillsammans förutsättningar för barns lärande och utveckling. Språkutvecklande arbete genomsyrar hela utbildningen. Rektor leder och samordnar det pedagogiska arbetet och organiserar de strukturella förutsättningarna för utbildningen. Förskolläraren ansvarar för att undervisning bedrivs i enlighet med målen i läroplanen. Arbetslaget genomför utbildningen utifrån sina respektive uppdrag.

Gemensamt framtagna stöddokument anger riktning för utbildningen och undervisningen inom prioriterade områden som likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer, språk, digitalisering, kultur, måltider och fysisk aktivitet.

Förväntat resultat

Utbildningen ger varje barn förutsättningar att utveckla:

- Nyfikenhet, kreativitet och lust att leka och lära
- Ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen utforma och genomföra kompetenshöjande insatser för förskollärare och arbetslag i pedagogiskt ledarskap utifrån läroplansuppdraget.	2023-01-01	2024-12-31	
 Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska fortsätta utveckla sina läsmiljöer och lärmiljöer med fokus på drama, musik, berättande och skapande.	2023-01-01	2024-12-31	
Analys Utvecklingsprocesserna kopplade till läsmiljöer och lärmiljöer var vilande under 2023, startades upp igen under vårterminen 2024 med ett tydligt syfte och mål. Utbildningen erbjuder idag läsmiljöer, högläsning med samtal och utforskande lärmiljöer med tydlig koppling till ett adekvat förhållningssätt och material. För att processerna mellan enhetsnivå och stads övergripande arbetet ska mötas har arbetsgrupperna med språk- och lärmiljö fokus samarbetat. Enhetens medarbetare har mött fokusområdet språk under APT, planeringsdagar, förskolläraryrforum och enhets övergripande nätverk. Under höstterminen 2024 började implementeringen av bildstöd i undervisningen i större utsträckning än tidigare. Utifrån att enheten har 2 pedagoger med utökad uppdrag kopplat till språk, har arbetet med fokus på drama, musik, berättande och skapande belysts mer. Arbetet planeras fortsätta under 2025.			

Enhetsmål: *Långbro Solbergaskogens förskolor ska erbjuda samtliga barn en utbildning med tillgänglig lärmiljö som lockar till kreativitet, utforskande samt inspirera barnen till kommunikation genom olika uttryckssätt.*

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Utbildningen erbjuder barnen:

- Tillgång till tillgängliga och tydliga lärmiljöer som erbjuder barnen att mötas i mindre sammanhang samt främjar till lek, kreativitet och lustfyllt lärande.
- Ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften.

Analys

Enheten har fokuserat på 3 områden, *en undervisning i mindre sammanhang utifrån barnens individuella behov, mötesplatser i tillgängliga miljöer och språkbada och utmanas genom olika uttryckssätt.*

Arbetet med har inneburit lokala nätverk som *tillgänglig förskola, lärmiljöer, språkgrupp,*

aktiva åtgärder och barnhälsa. Genom de lokala nätverken har pedagogerna fått möjlighet till fortbildning inom de aktuella ämnen och det finns en upplevelse av att det finns en tydligare systematik i enhetens pedagogiska utvecklingsarbete.

Tillgänglig förskola - I nätverket erbjuds enhetens samtliga pedagoger en miljö för kollegialt lärandet och ny kunskap kopplat till tillgänglig förskolas olika delar. I nätverket har vi berört vad tillgänglig förskola är, hur vi tillsammans kan bredda basen och erbjuda barnen en mer inkluderande utbildning. För att möjliggöra det har vi även berört ledarskaps uppdraget utifrån både förskollära - och barnskötarperspektivet, hur man tillsammans ansvarar för att erbjuda barnen en god undervisning. Nätverket har även belyst det gynnsamma i att erbjuda barnen mindre sammanhang, lekstunder både utifrån barnens intressen och vad pedagogerna ser att barngruppen är i behov av. Under höstterminen har nätverket fokuserat på att använda den teoretiska kompetensen kring tillgänglig förskola till den praktiska verksamheten genom pedagogisk dokumentation i form av film titta på den undervisningen vi erbjuder barnen ur ett fördjupat perspektiv.

Lärmiljöer - Vi arbetar för att skapa likvärdiga förutsättningar i enhetens förskolor, det är viktigt att barnen får samma förutsättningar till lärande och utveckling oavsett vilken förskola man går på. Ett arbete är påbörjat kring enhetens pedagogiska ställningstagande, där basmaterial, fokus på tillgänglig förskola och läroplanens mål är grundstenarna. Kopplat till enhetens arbete med aktiva åtgärder, har ett arbete påbörjats med verksamheternas utemiljöer, både i material, mötesplatser och pedagogiskt ledarskap. Under höstterminen har arbetet fortsatt och vi ser idag att det finns en början till tydligare pedagogiska organisation över våra gårdar. Upplevelsen är att det fortfarande är så pass nytt så vi kan ännu inte se några större effekter utifrån barnens perspektiv.

Språkgrupp - Språkgruppen har tillsammans genomgått språkprogrammet, och fokuserat på att följa upp och vid behov återstarta läsmiljöer, lärmiljöer med fokus på drama, musik, berättande och skapande. Som enhet ser vi att delar av detta arbetet genomfördes som planerat tidigare medan andra delar behöver vi ta ett nytt omtag kring för att säkerställa att samtliga barn får möjligheten att mötas av. Under höstterminen har enheten lyft 2 pedagoger som har fått ett utökad uppdrag med fokus på språket där pedagogerna fått möjlighet till handledning, hjälp att komma i gång igen och vidareutveckla det arbetet som redan påbörjats.

Aktiva åtgärder - Arbetet med aktiva åtgärder handlar om inkludering i verksamhetens olika moment och miljöer, där man möts av respekt och en känsla av samhörighet. Samtliga förskolor har genomfört observationen och barnintervjuer under vårterminens första del, även i år väljer vi att observera gården och den pedagogiska undervisningen som sker där. Enheten väljer att väva samman arbetet med lärmiljöer och aktiva åtgärder för en större progression i arbetet som erbjuder barnen bra verksamhet. Under höstterminen har arbetsgruppen för Aktiva åtgärder utifrån övriga pedagogers önskemål planerat för genomförandet av observationer och barnintervjuer för 2025. Under 2024 ser ledningen att arbetet med Aktiva åtgärder sker utifrån en tydligare systematik och genomsyrar verksamheten i större utsträckning under hela året.

Ledningen har under 2024 lagt ett större fokus på barn hälsoarbetet, vilket har inneburit en större inblick i vilka barn enheten har i behov av stöd av olika former och omfattning.

Tillsammans med pedagogerna arbetar man mer proaktivt genom en tidig dialog när barn väcker fundering. Genom ett närmare samarbete säkerställs arbetet med kartläggning, handledning och stöd till arbetslagen kan också ske i ett tidigare skede än tidiagre. De blir även tydligt att det finns ett mer systematiskt samarbete med externa aktörer och det ger goda resultat för barnen. Samt att det har varit gynnsamt att ledningen finns med i dialogen mellan hem och förskola, det har möjliggjort att ledningen kan ansvara för förskolans uppdrag, både det kompensatoriska- och undervisnings uppdraget och pedagogerna har fokuserat på den dagliga verksamheten kopplat till barnen.

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden i en inkluderande utbildning

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målet nås genom att förskolans arbete med normer och värden präglas av barnkonventionens intentioner i en inkluderande utbildning för alla barn. Utbildningen skapar likvärdiga möjligheter för alla barn att uttrycka sina tankar och åsikter för att ha inflytande över sin vardag. Utbildningen är trygg och säker, riktlinjerna i Säker förskola, där arbetet med Aktiva åtgärder är en del, är vägledande i det arbetet. Rektor säkerställer att alla barn får det stöd de behöver för sin utveckling inom ramen för förskolans uppdrag. Undervisningen kännetecknas av lek, språk samt hållbar utveckling, där barnens förmågor och intressen tas tillvara i undervisningens utformning.

Gemensamt framtagna stöddokument anger riktning för utbildningen och undervisningen inom prioriterade områden som likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer, språk, digitalisering, kultur, måltider och fysisk aktivitet.

Förväntat resultat

Utbildningen ger varje barn förutsättningar att utveckla:

- Självständighet och tillit till sin egen förmåga
- Förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen fortsätta utvecklingsarbetet av övergångar från förskola till grundskola i samverkan med utbildningsnämnden.	2023-01-01	2024-12-31	
 Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska fortsätta utveckla förskolans lärmiljöer som en del i det förebyggande och inkluderande arbetet.	2023-01-01	2024-12-31	
Analys			
Under 2024 har enheten fortsatt arbetet med verksamhetens lärmiljöer, där utgångspunkten varit att skapa ett pedagogiskt ställningstagande med fokus på basmaterial för att skapa en likvärdig förskola för enhetens samtliga barn. Där fokus legat på att erbjuda likvärdiga mötesplatser och material utifrån ålder och intresse.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Genom nätverket "Tillgänglig förskola" i enheten har pedagogerna fått möta ett nytt sätt att se på de lärmiljöer vi erbjuder barnen, vilket resulterat i att fokus för lärmiljö arbetet har kompletterats under 2024. Lärmiljöerna har även kopplats samman med aktiva åtgärder som berör så väl inom hus som utomhus miljön. Gemensamt arbetar vi vidare med att skapa tillgängliga och inkluderande lärmiljöer som lockar till ett undersökande och utforskande hos barnen.			

Enhetsmål: Långbro Solbergaskogens förskolor ska erbjuda barnen en utbildning där de möts av demokratiska mötesplatser som ger förutsättningar för samtliga barn, till ett individuellt lärande i så väl grupp som mindre sammanhang.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Utbildningen ger varje barn förutsättningarna att utveckla:

- Självständighet och tillit till sin förmåga.
- Förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt ta ansvar för gemensamma regler.

Analys

Enhetens värdegrundsarbete är en stor del av att erbjuda barnen en utbildning av kvalitet, där barnen möts av pedagoger som är nyfikna på barnens perspektiv och upplevelser för att erbjuda barnen inflytande i utbildningen.

Undervisningen erbjuder barnen möjlighet att uttrycka tankar, åsikter, delaktighet och inflytande över sin vardag. Barnens perspektiv synliggörs genom pedagogisk dokumentation och lyhörda inlyssnande pedagoger. När vi låter barnen påverka och vara delaktiga i formandet av deras utbildning, behöver förskolans pedagoger besitta kunskapen och förmågan att ta emot och hantera barnens medverkan på ett bra sätt. Här ser vi att arbetslagen kommit olika långt och att vi tillsammans behöver hitta fler forum där vi belyser, möts och behandlar denna utmaningen vidare.

Barnen erbjuds undervisning i mindre sammanhang i större utsträckning, vid olika arrangerade mötesplatser i vår verksamhet idag. Ledningen arbetar vidare med att belysa pedagogernas viktiga uppdrag att agera förebild för barnen, som i socialt samspel och i det utforskandet som undervisningen kräver.

Enheten har påbörjat arbetet utifrån enheten för barnhälsas reviderade arbetsmaterial, där man tydligt kartlägger arbetslagens organisation, barngruppens styrkor och utmaningar. Där man fokuserar på att se över vad vi erbjuder barnen för utbildning, ger den dem rätt förutsättningar för att lyckas, för att till en början förändra så att förutsättningarna möter det enskilda barnets behov innan man genomför en kartläggning på individnivå.

Arbetslagen har även erbjudits handledningen i större utsträckning och i ett tidigare skede för att i större utsträckning kunna erbjuda barnen en tillgänglig förskola där verksamheten möter upp barnens individuella behov.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

— Inga data

Nämndmål: Invånarna har tillgång till ett rikt kultur- och föreningsliv

● Uppfylls helt

Beskrivning

Målet nås genom att kulturaktiviteter planeras för att nå nya målgrupper och bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer. Kultur och skapande integreras i verksamheternas löpande arbete.

För att nå nya målgrupper är det angeläget att alla barn får prova olika former av skapande och kultur tidigt. Förskolan är en kulturell mötesplats där barnen får möta och själva prova olika former av kultur och skapande. Unga och vuxna får möta kultur och prova eget skapande i stadsdelsnämndens verksamheter. De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden, mötesplatser och genom sina organisationer.

Föreningar har möjlighet att söka bidrag för lokal verksamhet och stadsdelsnämnden utvecklar löpande samverkan med föreningar i syfte att stärka föreningslivet i stadsdelsområdet.

Nämnden arbetar även för att underlätta för närvaron av kultur i stadsdelsområdet, utifrån Stockholms stads kulturstrategiska program.

Förväntat resultat

- Barn, unga, vuxna och äldre i stadsdelsnämndens verksamheter får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.
- Samarbete med föreningar och nätverk mellan föreningar och verksamheter utvecklas.

Enhetsmål: Långbro Solbergaskogens förskolor är en kulturell mötesplats där barnen möter och får prova på olika former av kultur och skapande.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Utbildningen ska erbjuda barnen:

- möjlighet att utveckla sin kreativitet och skapande förmåga genom olika möten med olika material och tekniker.

- att ta del av "proffsionell" kulturell upplevelse.
- ta del av traditioner och högtider utifrån oika bakgrund.

Analys

Verksamheten har erbjudit samtliga barn ett kulturellt utbud i form av regelbundna biblioteksbesök, god litteratur, besök på teater och museum kopplat till aktuella projekt. Verksamheten har använt sig av Kulas utbud av upplevelser för barngrupperna.

Det påbörjade arbetet kring att möta kultur genom skapande i undervisningen fortsätter, vi ser att verksamheterna kommit olika långt med arbetet och vi planerar att fortsätta med ett riktat fokus.

Utifrån stadsbidraget har enheten gjort ett bokinköp till varje förskola, med ett bokpaket för yngre barn och för äldre barn. Fokus på bokinköpet har i år varit normkritisk litteratur, faktaböcker, taktila böcker samt serieböcker.

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

— Inga data

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

● Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,2 kg CO2 per kg livsmedel			1,18 kg CO2 per kg livsmedel	1,6 kg CO2 per livsmedel	1,6 kg CO2 per livsmedel	2024
Analys Enheten påvisar ett lägre resultat än årsmålet och når uppsatt mål. I förhållande till enhetens egna resultat har vi höjt oss något i jämförelse med tidigare år.							

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter är energieffektiva och resurssmarta med en minimal klimatpåverkan

— Inga data

Beskrivning

Stadsdelsnämnden arbetar kontinuerligt med att kartlägga verksamheternas klimatpåverkan, och tar fram strategier för hur utsläppsminskningar ska ske. De två metoder som främst används är investeringar i utsläppsminskande utrustning och beteendeförändringar.

Klimatinvesteringsmedel söks för de projekt där investering i utsläppsminskande åtgärder inom stadsmiljöverksamhet eller verksamhetslokaler ses som den bästa lösningen. För att åstadkomma beteendeförändringar satsar nämnden på kompetenshöjande insatser i form av utbildningar som till exempel hållbara vård- och omsorgsboenden samt en utvecklad intern samverkan om miljö- och klimatfrågor.

Förväntat resultat

- Klimatpåverkan från konsumtion minskar och stadsdelsnämnden är på god väg att bli en fossilbränslefri organisation.
- Stadsdelsnämnden ska minska inköp av plast- och engångsprodukter.
- Avfall som uppstår mäts och sorteras och tas om hand på ett resurseffektivt sätt .
- Stadsdelsnämndens energiförbrukning minskar med hälften av mandatperiodens mål om en tioprocentig minskning.

Enhetsmål: Enheten bedriver en klimatsmart verksamhet.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Enheten ska minska inköp av engångsprodukter av plast
Klimatpåverkan från inköpta livsmedel minskar
Enhetens chefer och andra relevanta funktioner är väl insatta i stadens nya miljöprogram
Enheten ser över möjligheten att utveckla sina arbetssätt kring återbruk

Analys

Enheten arbetar med energieffektivt och resurssmart med en minimal klimatpåverkan genom följande sätt:

- Kock forum ger kockarna möjlighet att mötas och samarbeta systematiskt för att tillägna sig kunskaper, färdigheter samt inspireras av varandra i strävan efter ett hållbart och ekologiskt arbetssätt. Detta genomförs bland annat när kockarna under en vecka varje termin skuggar varandra för att skapa förståelse för varandras förutsättningar och möjliggöra ett kollegialt lärande emellan.
- Följer riktlinjer utifrån inköp, utifrån närodlat och årstidsbaserat samt minskat inköp av mejeriprodukter och rött kött.
- Köken arbetar aktivt med sopsortering, så som matavfall, glas, plats och kartong.
- Utbildningen ger barnen möjlighet att tillägna sig ett hållbart klimatsmart förhållningssätt genom ett tydligt enhetsövergripande arbete mellan kök och pedagogisk verksamhet.
- Kockarna deltar på aktuella mässor och workshops för att öka och underhålla kunskapen kring matlagning, matsvinn, inköp m.m.
- Planeringsdagar för kockarna tillsammans med rektor sker 2 gånger per läsår.
- En tydlig organisationsplanering har genomförts tillsammans med kockarna för att öka

tydligheten mellan kök och förskola. Rektor har ansvarat för att den upprättats, introducerats och genomförts.

- Kockarna har skuggat varandra under en arbetsdag, för att få inblick i hur man arbetar i andra kök.
- Uppnått nivå enligt kemikaliecentrums vägledning.
- Kockarna har fått ett förtydligande kring vad som förväntas av dem, genom nya lönekriterier samt uppföljning av närmaste chef.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

— Inga data

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	56,03 %				70 %	70 %	2024
Analys <p>Enheten påvisar ett högre utfall i ekologisk andel än tidigare år och vi arbetar tillsammans med kockarna för att höja den ytterligare. Vi ser att enskilda kök uppnår en högre andel än andra och dialogen är igång med enskilda kockar. Kockarna har tillsammans provat att planera matsedel och beställningar på olika sätt för att se om möjligheten finns att höja andelen trots ökade livsmedelspriser samt att vi önskat undersöka om det är skillnad mellan storlekarna på förskolorna. Köks forum har utökats med tid, möjliggjort att kockarnas APT sker i detta forumet samt en tydlig utvecklings del av mötet där det möjliggörs för kollegialt lärande.</p> <p>En utmaning att nå årsmålet är de ökande priserna på livsmedel och samtidigt nå målet med budget i balans.</p>							

Nämndmål: Parker, förskolegårdar och naturmark utvecklas med fokus på biologisk mångfald och klimatanpassning

— Inga data

Beskrivning

Målet nås genom att vidta åtgärder som finns beskrivna i stadens handlingsplan för biologisk mångfald och i stadsdelsvist åtgärdsförslag för biologisk mångfald. Skötselplanen för biologisk mångfald ligger till grund för arbetet med att stärka den biologiska mångfalden i Älvsjöskogens naturreservat. Reservatet fyller en viktig funktion för den biologiska mångfalden i stadsdelsområdet och i staden. Arbetet med att omvandla klippta gräsmattor till ängsmarker fortsätter. En avvägning görs med behovet av öppna ytor för rekreation och klippta gräsmattors funktion som kolsänkor.

Stadsdelsnämnden deltar i arbetet med gemensamma lekvärdesriktlinjer för förskolegårdar, som efter avslutat arbete ska implementeras. Syftet är att skapa pedagogisk kvalitet i utemiljön och grönare gårdar. Som en del av arbetet med gröna förskolegårdar tar stadsdelen i

samarbete med SISAB fram ett pedagogiskt material som ska inspirera till arbete med biologisk mångfald och odling på förskolegården.

Arbetet med att öka andelen ekologiska livsmedelsinköp och måltider vidareutvecklas där forum för att främja lärande och utbyte mellan verksamheter kommer att vara prioriterat. Parallellt med detta kommer det att pågå en utredning inom förskolan angående möjligheten att starta en ny enhet som arbetar med frågor inom hållbar kost och livsmedelshantering. Inom äldreomsorgen fortsätter utvecklingsarbetet för att underlätta kloka livsmedelsinköp bland annat genom att ta fram en gemensam baslista över hållbara livsmedel tillsammans med äldreomsorgens dietist.

Målet nås vidare genom att stadsdelsnämnden arbetar med anpassa stadsdelsområdet till ett förändrat klimat i enlighet med handlingsplanen för klimatanpassning.

Förväntat resultat

-Stadsdelsnämnden stärker den biologiska mångfalden genom att vidta flertalet åtgärder utifrån de förslag som anges i det stadsdelsvisa åtgärdsförslaget för biologisk mångfald (SÅF) 2022.

-Stadsdelsnämnden vidtar klimatanpassningsåtgärder utifrån behov och arbetar i enlighet med handlingsplanen för klimatanpassning.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

— Inga data

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bidrar till en god livsmiljö och har giffria verksamheter

— Inga data

Beskrivning

Målet nås genom att arbeta systematiskt med verktygen Byggvarubedömningen och Chemsoft i syfte att minska exponeringen för skadliga ämnen och kemikalier. Arbetet med att minska användningen av engångsprodukter med särskilt tyngdpunkt på plast vidareutvecklas ytterligare. Särskilt prioriterat för 2024 kommer att vara arbetet med vägledning hållbara vård- och omsorgsboenden. Arbetet för en kemikaliesmart och giftfri förskola pågår sedan ett antal år med stöd från Kemikaliecentrum.

Förväntat resultat

-Stadsdelsnämnden bidrar i möjligaste mån inom nämndens rådighet till att minska buller, dålig luft och förorenat vatten i stadsdelsområdet.

-Verksamheterna arbetar systematiskt med att fasa ut skadliga kemikalier bland

förbrukningsprodukter.

-Samtliga anläggningsprojekt loggas i Byggvarubedömningen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt arbeta för att uppfylla kraven i nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.	2022-01-01	2024-12-31	
Analys Enheten har fortsatt arbetet med att bibehålla nivå 2 samt arbetar vidare för att nå nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för en kemikaliesmart förskola.			

Enhetsmål: Enheten bidrar till en god livsmiljö och har giffria verksamheter

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Stadsdelsnämnden bidrar i möjligaste mån inom nämndens rådighet till att minska buller, dålig luft och förorenat vatten i stadsdelsområdet.

-Verksamheterna arbetar systematiskt med att fasa ut skadliga kemikalier bland förbrukningsprodukter.

- Stadsdelsnämnden ska minska inköp av engångsartiklar i plast.

Analys

Under 2024 har enheten arbetat fram tydligare förutsättningar för inköp som möjliggör en kontroll material, så väl via inköps portal som från vårdnadshavare.

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

 Inga data

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

 Inga data

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex	80				79	83	2024
							
Analys Enhetens AMI har ökat sedan tidigare år och är ännu inte uppe i årsmålet. Vi ser att varje del av AMI har ökat eller är kvar							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
likvärdigt, vilket vi ser om en indikation om att vi ser nöjdare medarbetare som har tydlig kunskap om vad som förväntas av dem i sitt uppdrag.							
  Sjukfrånvaro 	11,9 %	1 %	12,1 %		8,5 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
Analys Enhetens långtidsfrånvaro för kvinnor och män är lägre i förhållande till tidigare år. Vilket påvisar att arbetet med friskfaktorer ger effekt både på lång tid som kort tid.							
  Sjukfrånvaro dag 1-14 	3,6 %	1 %	3,7 %		3,5 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
Analys Enhetens korttidsfrånvaro är något lägre för män och något högre för kvinnor i förhållande till tidigare under år 2024 och den totala korttidsfrånvaro för enheten är mycket lägre än tidigare år, vilket indikerar att de insatser som görs ger ett gott resultat.							

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare och har en god arbetsmiljö

— Inga data

Beskrivning

Stadsdelsnämnden kommer utifrån arbetsgivarperspektivet ha fokus inom områdena; trygga anställningsvillkor, systematiskt arbetsmiljöarbete, kompetensförsörjning och ledarskap.

Trygga anställningsvillkor där medarbetares anställningsform är tillsvidareanställning på heltid är normen vid nyanställningar. I bemanningsstrategin och inför varje rekrytering ingår att kartlägga möjligheten att erbjuda heltid till de medarbetare som ofrivilligt arbetar deltid.

Systematiskt arbetsmiljöarbete i vardagen är en friskfaktor och fortsatt ett prioriterat område för att medarbetare och chefer ska ha en god arbetssituation och förutsättningar att nå ett gott arbetsresultat. En god arbetsmiljö och ett närvarande ledarskap ska säkerställas genom balans mellan uppdrag och resurser, samt ett rimligt antal medarbetare per chef. Stadsdelsnämnden tydliggör arbetet med friskfaktorer för att på ett främjande sätt förstärka hållbara, hälsosamma och attraktiva arbetsplatser.

Ett aktivt strategiskt arbete med kompetensförsörjning utifrån uppdrag och mål är fortsatt prioriterat för att utveckla, behålla samt rekrytera medarbetare med rätt kompetens för uppdraget. Vid bemanning och inför rekrytering är det av stor vikt att analysera vilken kompetensprofil som bäst matchar verksamhetens kommande uppdrag och mål, för att bibehålla en hög kontinuitet av rätt kompetens i verksamheten. Rekryteringsprocessen säkerställer att bemanning och rekrytering sker kompetensbaserat och i linje med en hållbar bemanningsstrategi för verksamheten.

Chefsuppdraget kräver ett tydligt och utvecklingsinriktat ledarskap, där en helhetssyn kopplat till mål och resultat kan förmedlas till medarbetarna. En analys av förvaltningsorganisationen kommer att genomföras under året utifrån stadens nya riktlinjer för chefsstruktur samt riktvärde för antal medarbetare per chef. Organisationen ska, förutom att möjliggöra ett närvarande ledarskap, även skapa förutsättningar för medarbetare att ha inflytande över sin arbetssituation och vara delaktiga i verksamhetsutvecklingen. Detta är även ett led i att gemensamt nå målluppfyllelsen i medarbetarenkäten (ökat aktivt medskapandeindex (AMI)) samt ett stärkt arbetsgivarvarumärke både internt och externt.

Medarbetare ska uppmuntras att omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar med stockholmarnas fokus i enlighet med kvalitetsprogrammet.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden har en hög andel tillsvidareanställda på heltid
- Stadsdelsnämnden har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet
- Den totala sjukfrånvaron minskar till 8,5 %
- Strategisk kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål
- Förutsättningar för närvarande ledarskap förbättras
- Aktivt medskapandeindex (AMI) ökar till 79

Enhetsmål: Enheten är en attraktiv arbetsgivare och har en god arbetsmiljö

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Enheten har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet
- Enheten arbetar aktivt med friskfaktorer för att sänka sjukfrånvaron för dag 1-14 till 3,5% eller mindre
- Aktivt medskapandeindex (AMI) ökar till 79

Analys

Ledningen bedömer att vi uppnår målet.

- Resultatet i medarbetarenkäten har 4 förskolor höjt sitt resultat i förhållande till tidigare år och ligger på en bra nivå.
- Uppföljning av IA- anmälningar följs upp systematiskt under APT och lokal samverkan.
- Uppföljning av medarbetarenkät, framarbetade handlingsplaner som följs upp systematiskt.
- Lokal samverkan där verksamhetsnära frågor lyfts och hanteras skyndsamt för adekvata återkoppling och ev. åtgärder eller förtydliganden kan ske och gynna en god arbetsmiljö.
- Hälsomöten - Enheten inför hälsosamtal med närmaste chef efter 4 frånvarotillfällen,

som en uppföljning om frånvaro är arbetsrelaterad, medarbetarens mående samt vad vi som arbetsgivare kan vara behjälpliga med

- Prioriterings samtal- där pedagogerna kan få stöd och hjälp i planering och genomförande av verksamhet utifrån en rimlig arbetsbelastning. Ledningen har med gott resultat genomfört några samtal.
- God plan och uppföljning för medarbetare i återgång till arbetet.
- APT har haft en stående punkt kring enhetens och den enskilda förskolans arbetsmiljöarbete.
- IA anmälningar behandlas och återkopplas på APT, ur ett arbetsmiljö fokus.
- Samtliga medarbetare har erbjudits individuella medarbetarsamtal och bedömningssamtal med en tydlig utvecklingsplan. Vilket ger medarbetarna tydliga förväntningar från arbetsgivaren samt vad man tillsammans ska fokusera på.

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Enheten bedriver en verksamhet som strävar efter en effektiv resursanvändning av budget, personal och lokalförsörjning.

Vi har arbetat för att nå budget i balans, prognosen påvisar ett underskott -2000 000kr. Enheten har arbetat för att ha rätt grundbemanningen på samtliga förskolor. Dock har vi haft ett minskat barnantal på 1 förskola, där det har varit 20 lediga platser. Och ett minskat tilläggsbelopp för barn i behov av stöd, där det finns en differens mellan behovet av stöd och tilläggsbeloppets summa.

Åtgärder som har genomförts för att nå budget i balans:

- förflyttningar av medarbetare inom enheten för att bemanna där behovet finns i verksamheten.
- Ett nära samarbete med köhandläggare för att fylla upp lediga platser under hösten.

Investeringar

Medel för lokaländamål

Övrigt

Systematiskt kvalitetsarbete

Övrigt

Redovisning av synpunkter och klagomål

Uppdelning	Klagomål/synpunkter/kategorier	Utfall T1	Utfall T2	Utfall VB	Totalt ack. Utfall	Sammanfattning och planerade åtgärder	
Beröm	Antal beröm	2		2	4 st		
Från vem har klagomål eller synpunkt inkommit?	Annan (t.ex. okänd)	0			0 st		
	Medarbetare/verksamhet inom förvaltningen	6		1	7 st		
	Närstående (anhörig, god man, etc.)	1		0	1 st		
	Samverkanspart (ex annan förvaltning, Region Stockholm, Polis)	1		0	1 st		
	Skolinspektionen	0		0	0 st		
	Vårdnadshavare	5		5	10 st		
Vad gällde klagomålet eller synpunkten?	Annat (ange vad i rapporteringsvyn)	0			0 st		
	Bemanning (Kontinuitet, vikarieanskaffning)	1		1	2 st		
	Bemötande	2		3	5 st		
	Beslut (missnöje, avsaknad av beslut, ej kommunicerat etc.)	0		1	1 st		
	Brister i information (utebliven info, obegriplig info, etc.)	0		1	1 st		
	Brister i rutiner/utförande av insats eller verksamhet	1		1	2 st		
	Fråga/idé	0					
	Fysisk inne- eller utemiljö (ej städad, avsaknad av material etc.)	0		2	2 st		
Hantering av personuppgifter	2		1	3 st			

Uppdelning	Klagomål/synpunkter/kategorier	Utfall T1	Utfall T2	Utfall VB	Totalt ack. Utfall	Sammanfattning och planerade åtgärder
	Kompetens			1	1 st	
	Kränkande behandling	0		0	0 st	
	Mat och måltider			0	0 st	
	Teknik, verksamhetssystem och IT-relaterade frågor			1	1 st	
	Tillgänglighet (öppettider, telefontider, fysisk miljö)	0		0	0 st	
	Utebliven/försenad insats eller aktivitet	0		0	0 st	
Återkoppling	Antal klagomål där återkoppling har lämnats	1		1	2 st	
Åtgärder	Antal klagomål där åtgärder vidtagits	0		2	2 st	